

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
2. nadaljevanje 25. SEJE
(19. nadaljevanje 2024)

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa gospod predsednik, podpredsednik! Spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi! Spoštovani kolega Brežan me je nekako mi je dal motivacijo, da tudi sam začnem lokalno to razpravo. Večkrat sem že izrazil pričakovanja s strani te Vlade, da bi vendarle se nekoliko bolj posvetila skladnejšemu regionalnemu razvoju. In spet meni priljubljena aplikacija Apra, ko gledam projekte po regijah, pomurska statistična regija, kot sem že stokrat ponovil, z naskokom na zadnjem mestu s 3983 evri na prebivalca. Zanimivo si je to pogledati. Zdaj ne vem ali res ima Pomurje tako slabe absorpcijske sposobnosti za črpanje proračunskih sredstev, ampak me pa boli, res se me je močno dotaknilo, sicer že pri spremembah proračuna za 23, 22 tudi, ko se je kar nekaj projektov iz statistične regije vrglo ven, kot se temu reče. Zdaj boste rekli, ja, seveda niso bili zreli. Ne me hecati. Majčkeno poznam pravila, da vi ne morete kar tako neke glasbene želje dati v Načrt razvojnih programov. Tu so določena pravila, ki jim zahteve, ki jim mora projekt zadoščati, da se ga lahko uvrsti v Načrt razvojnih programov. In ne mi zameriti, imam občutek, da so ti projekti zleteli ven iz neke maščevalnosti. Tam, kjer so se recimo poslanci koalicije Svoboda, recimo primer kolega Brežan in drugi, dobro povezali, se postavili za svojo regijo bolj močno, tam so uspeli. Mi enostavno nismo in zdaj vidim, da tudi v naslednjih dveh letih ni prav nobenega upanja, da bi se te številke popravile. Ampak upanje umre zadnje. In ko bo naslednja desnosedinska vlada, bomo te krivice statistični regiji Pomurje popravili. Nihče se ne ukvarja s tem, da je med desetimi najmanj razvitimi obmejnimi občinami deset prekmurskih. Nihče se s tem ne ukvarja. In kot rečeno, upanje umre zadnje. Jaz nisem kritizer, kot sem bil prej nekako označen, kritizira Horvat in tako naprej, ne, samo opozarjam, opozarjam in to je moja poslanska dolžnost, ne glede na to, če sem v koaliciji ali opoziciji. Če iz moje perspektive vidim, da kakšne stvari gredo narobe, moram na to opozoriti. Moram, ne glede na to ali sem v opoziciji ali v koaliciji. Da ne bo potem spet, ja, nisem vedel, če prideš iz toplih krajev, nisem vedel ta omrežnina. In da ne bomo potem, ko smo gledali Golobov omrežninski salto, to je naslov iz medija, da ne bo kdo Golobov omrežninski salto, da ne bomo brali, Golobov proračunski salto, za to preprosto glej gre. In ključno pri vsej tej zadevi je seveda zaupanje. Normalno je, da koalicija po neki inerciji zaupa vladi in bo podprla te proračunske dokumente, ja, saj, če ne bi, bi to bila nezaupnica vladi. Kako pomembni so ti dokumenti. Glasovanje o proračunu je pravzaprav glasovanje o zaupnici Vladi, bodimo bodimo realni. In ko gre za zaupanje, kako naj vam zaupamo, ko pa ste tako diletantsko ocenjevali škodo po lanskih poplavih od pol milijarde

42. TRAK: (VP) 12.25

(nadaljevanje) 5. avgusta do deset milijard 4. oktobra lani. Približno 1880 procentov, za toliko se je ta škoda dvignila. Zelo diletantsko. In kako naj vam zdaj mi zaupamo, kako vam naj zaupamo, ko ste naredili, res je, skr pocalo glede omrežnin? In boste rekli, ja saj to je pa Vrtovec sprejel. Poglejte si Uradni list in boste videli kdaj se je vse ta akt o omrežnina spreminjal - mislim da v zadnjem letu, letu in pol, pet- ali šestkrat, če ne več. Tako, da z naše strani prihajajo zgolj opozorila, nismo kritizerji in z vidika Nove Slovenije, ki upam, da to že veste, zagovarjamo, in to že deset let, jasno, eksplicitno najmanj deset let v svojem gospodarskem programu, ja, ki je star deset let in smo ga letos na kongresu aktualizirali, obnovili in zagovarjamo socialno-tržni model gospodarstva. Socialno-tržni model. Nekateri, predvsem iz skrajne leve nam očitajo, da mi zagovarjamo kapitaliste ali turbokapitaliste ali kaj. Ni res, ni res, socialno-tržni model gospodarstva. In če tu nadaljujem in spomnim, saj vem, da niste spremljali, lahko pa na spletu malo pokukate na spletni portal Nove Slovenije, kjer boste tudi našli, da smo letos na kongresu sprejeli tudi socialni program. Gospodarstvo pravi, da je naš gospodarski program najboljši. Zakaj toliko govorimo o njem? Zato, ker edino preko močnega gospodarstva bomo lahko na nek način zadovoljili, če hočete, 2. člen naše Ustave, ki pravi, da je Slovenija socialna država in hvala bogu, da je socialna. Močnejše, ko bo gospodarstvo, bolj bomo socialna država. In najboljša socialna politika, če hočete, je pravzaprav tista politika, ki daje eno sproščeno poslovno okolje, da lahko tisti, ki imajo podjetniško žilico, podjetniško korajžo, ki imajo tudi druge sposobnosti intelektualne in tako naprej, da jih preprosto razvijajo. To je naša ambicija, ne pa da jih non stop omejujemo, omejujete. In zdaj pravite, ja, mi ne, normirancev ne obdavčujemo. Čakajte malo, kaj ste pa potem sprejeli? Kaj ste pa potem sprejeli prejšnji teden? In pravite, nekako napotujete normirance k vodenju knjig, da bodo potem manj plačevali. Res je, Fursovo poročilo je takšno, normiranci plačajo bistveno več, bistveno več kot tisti, ki vodijo knjige, torej na nek način napotujete in jih dodatno administrativno obremenjujete, ker vodenje knjig je nepotrebna birokratska obremenitev. Drži? Drži. In na nek način v podtonu tudi poveste, ja, saj pa se da prihodke tudi oziroma celotno svoje poslovanje tudi davčno optimirati. Mi popolnoma razumemo, za kaj gre, saj to prihaja iz vladnih krogov zelo jasno, iz ministrskih krogov, da se normiranci spreminjajo, zastrujejo zaradi vaše svete vojne proti zdravnikom, pika. Pika! Nič drugega.

Ko govorimo o konkurenčnosti, tu pa res pogrešam, da bi govorili na seji, in tu pričakujem, vsaj do zdaj sem pričakoval, da bi to bila tema, ki bi jo koalicija oziroma Vlada odprla, o ključnih izzivih Slovenije za to razburkano prihodnost. Kaj bo jutri, kaj bo pojutrišnjem, kaj bo čez eno leto, ne vemo, ampak kot rečeno, prava politika mora imeti odgovore na takšna strateška vprašanja. Mora imeti odgovore, tudi na zelo dinamične, na zelo dinamično dogajanje na področju geopolitike. To je prava, to je prava politika. Zdaj res je, da že vrabčki čivkajo, da je davčna predvsem pa prispevčna obremenitev dela pri nas previsoka. Tudi vrabci

(nadaljevanje) in jastreb iz Golobove koalicije to včasih priznajo in obljubijo - obljubijo -, da bodo obremenitev dela znižali; to poslušamo. Sem hvaležen poslancu iz vrst SD, ki je o tem spraševal tudi premierja. Nato seveda sledijo izgovori, zakaj se tega še ne da narediti. Najnovejša domislica te vrste pravi, da je treba najprej uvesti davek na nepremičnine in morda tudi drugo premoženje, potem pa bomo lahko razbremenili delo. Zdaj mi seveda v opoziciji vseh informacij nimamo, ne vemo, kaj strateški svet za davke tuhta. Upam, da bodo te zadeve, kot je obljubljeno, enkrat kdaj že v začetku naslednjega leta dani na svetlo, da bomo videli, kako se bo to res zgodilo. Ampak, brez zamere, ni ga bagra na tem svetu, ki bi vam lahko naenkrat zmetal v oči toliko peska, kot vam ga zmečejo takšne izjave. Medtem ko obljubljate razbremenitev in iščete izgovore, zakaj je še ni, te obremenitve, namreč, obdavčitev dela dejansko povečujete. Najprej ste ukinili postopno povišanje splošne dohodninske olajšave, ki ga je uzakonila prejšnja Vlada. Potem ste odpravili samodejno usklajevanje davčne lestvice z inflacijo, mislim, da je to odneslo dodatnih 125 milijonov evrov, in uvedli nov obvezni zdravstveni prispevek. Pravkar ste res, kar ste že drugič, povišali dohodnino normirancem, naslednje leto pa nas vse čakata še dva dodatna odstotka novih prispevkov za dolgotrajno oskrbo. Ampak občani naše občine tudi pričakujejo, da bi imeli kakšen dom z letom 2025, dom starejših namreč, s kakšnimi 25, 26 posteljami, ampak ste rekli, "ne, v Občini Črenšovci, kjer je Prekmurje, pa tega ne bo." Je bil že načrt razvojnih programov, bil je zagotovljen denar, ampak ste rekli, "ne, tega pa ne bo." Ja, to ste rekli. Minister Maljevac je rekel, da za leto 2025 je denar zagotovljen; jaz ga seveda nikjer ne vidim. Upam, upam, ker upanje umre zadnje.

Zdaj pa, kot sem obljubil v stališču naše poslanske skupine, en aproksimativen izračun, kako bi lahko, kot obljubljate, razbremenili delo, če bi obremenili premoženje. Ne delam na pamet, ampak sem pogledal letno poročilo Finančne uprave Republike Slovenije, Furs, za lansko leto 2023. Ja, kar pogledajte si stran 93 in tam boste videli, da so davčni prilivi iz naslova davka na premoženje, to so stavbe, prostori za počitek, rekreacijo, v lanskem letu znašali dobrih devet milijonov in pol - to so cifre, devet milijonov in pol -, izdanih pa je bilo 147 tisoč 633 odločb. Če k premoženju prištejem še plovila, je na isti strani 93 navedeno, da so davčni prilivi iz naslova davka na vodna plovila in dodatni davek od plovil znašali 779 tisoč 397 evrov, izdanih pa je bilo nekaj več kot 8 tisoč odločb. Če k temu dodamo še znesek davčnih prilivov iz naslova NUSZ - to je naša specialnost v Sloveniji, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča -, ti prilivi so namreč znašali 272 milijonov 240 tisoč in izdanih je bilo nekaj več kot 858 odločb fizičnim osebam in okrog 37 tisoč pravnim osebam. Tako ugotovimo, da so davčni prilivi iz vseh treh davkov znašali skupaj 282 milijonov in 607 tisoč in izdanih je bilo skupaj nekaj čez milijon odločb. Furs pa je v lanskem letu pobral - pozor! - 9 milijard 837 milijonov evrov prispevkov za socialno varnost

(nadaljevanje) in 2 milijardi 933 milijonov evrov dohodnine, ki se seveda v glavnem nanaša na stroške dela, kar je skupaj prispevki plus dohodnina za lansko leto 2012 milijard in 806 milijonov.

In zdaj, za zaključek moje vprašanje predsedniku Vlade. Če se v letu 2023 zna, to je čisto sklepni račun iz gimnazije ali pa najbrž to že imajo zdaj v devetem razredu, včasih smo rekli uporabne naloge pri matematiki, torej vprašanje predsedniku Vlade: Če so v letu 2023 znašali davčni prihodki iz naslova prispevkov za socialno varnost in dohodnine, kar bremeni plače zaposlenih, 12 milijard 806 milijonov, davka na premoženje in NUSZ pa 282 milijonov 607 tisoč, to je 2,2 % od socialnih prispevkov in dohodnine, o tem govorimo, 2,2 % smo pobrali torej od prispevkov in dohodnine v zvezi z dajatvami na nepremičnine - in zdaj vprašanje - za koliko se mora povečati obdavčitev premoženja ali zgolj nepremičnin, da bo to bistveno vplivalo na znižanje obremenitev plač? Taka zanimiva uporabna naloga. Ob vsem tem pa sem seveda zanemaril dejstvo, da so davki od premoženja torej NUSZ in tudi drugi prihodek občin, kar pomeni, da tega davka ne moreš uporabiti za znižanje obremenitve plač, če pa ga že uporabiš, potem se mora občinam nadomestiti ta izpad? Toliko samo opozarjam, samo opozarjam, da ne bi kdo rekel ja, to pa nismo vedeli, čeprav vem, da Strateški svet za davke, ne vem sicer kdo tam sedi, upam da najboljši davčni strokovnjaki, ki jih premore ta država, da vse to vedo. In zdaj res z velikim zanimanjem pričakujem in v Novi Sloveniji pričakujemo, kako se bo lahko končno delo razbremenilo? Mi smo eno pot pokazali z našo dohodnino, ki ste jo takoj, ko ste prišli na oblast ukinili, ker ste rekli, da bo to ugonobilo, finančno ugonobilo državo. Zanimivo, tudi sindikati vemo kako so politično orientirani, so rekli, smo proti nižji dohodnini, ne vemo pa zakaj so proti, so rekli z drugimi besedami, smo proti višjim neto plačam, ne vemo pa zakaj smo proti tako sindikati. Toliko za ta del. O amandmajih pa potem, ko bo odprta razprava. Hvala lepa.